

vinculis subijci mereretur. Unde licet iudex non legitime absque indicis ad capturam processerit, captus verè delinquens distributiones lucrari non poterit. Rursus et si iudex rectè Beneficium capi iusserit propter indicia, eundemque juxta allegata, & probata jure damnaverit, cum verè innocens foret damnatus, hic licite lucrabitur distributiones. Hurtad. de residem. lib. 5. resol. 3. subresol. 8. §. 2. num. 2. 3. Monet. dict. quest. 5. ex n. 80. & alii apud Hurtadum, ubi num. 4. utrum huic sic damnato ceteri Canonici amissas distributiones valeant condonare, cum hæc condonatio quoad non interessentes prohibeatur, sicut præmissi supra, num. 8.

Verf. Duodecimò hinc etiam.

56 Majore excommunicatione innodatus sicut fructibus Beneficii, ita & distributionibus carere debet. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 11. num. 1. Monet. de distrib. quotid. part. 2. quest. 15. num. 18. Garcia de Benefic. part. 7. q. 13. num. 125. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 9. n. 123. & plures alii apud Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. num. 72. & de Canonic. cap. 22. n. 2. quod ampliat num. 3. et si à sententia excommunicationis appelletur, cum Monet. sup. num. 20. & aliis: & ita verum erit, nisi ante prolationem, tanquam à futuro gravamine fuerit provocatum, quia omnes excommunicationis effectus suspenduntur; imò potius nulla censetur. Salgad. de Reg. protect. part. 2. cap. 5. num. 18. cum seqq. & dixi Practicar. cap. 23. num. 17. Nec proderit excommunicato ad distributionum perceptionem, quod per coadjutorem intersit. Gonzal. ubi proximè, num. 125. Disputant Theologi, an excommunicatus toleratus, qui Divinis interest, distributiones lucratur? Affirmativam sententiam probabilem asserunt Trullench ubi proximè, Sanch. de matr. lib. 3. disp. 5. n. 12. Bonacin. de censur. disp. 2. quest. 2. punct. 4. §. 2. num. 2. Hurtad. de residem. lib. 5. resol. 3. §. 2. subresol. 9. ex n. 2.

57 Excommunicatus innocens distributiones quarrit, ac si choro interesset. Trullench sup. num. 2. Hurtad. d. §. 2. subresol. 8. num. 10. Sanch. Consil. Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 92. num. 4. Guttier. Canonicar. lib. 1. cap. 1. num. 137. Garcia sup. n. 118. Monet. num. 32. Surd. de aliment. tit. 1. quest. 82. n. 15. Gratian. disceptat. cap. 59. n. 38. Bonacin. disp. 2. de Hor. Canonic. quest. 5. §. 2. punct. 2. n. 1. aliique plures apud Barbof. de Canonic. cap. 24. num. 45. & de jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. num. 71. & de potest. Episcop. allegat. 53. n. 174.

58 Ut injustè excommunicatus distributiones acquirat, desideratur tum quod fuerit solitus interesse, tum quod tempore excommunicationis resideat in loco Ecclesie, cui intersit, ut cum D. Covar. adnotarunt Trullench, Surd, Sanch. Guttier. num. 141. Barbofa d. cap. 24. num. 48. & alii communiter. Quoad primum observare oportet præmissa supra, num. 45. Circa secundum, absentibus injustè excommunicatis distributiones debent, si ita ferat Ecclesie illius consuetudo tenent, Barbofa & Guttier. ubi proximè, Cened. Canonic. quest. 1. n. 49. Præterea quoties Canonicus non residens in oppido Ecclesie distributiones quotidianas lucratur, ut contingit Inquisitoribus, Rotæ Auditoribus, missis pro evidenti Ecclesie utilitate, & aliis non paucis, quorum meminit Barbofa d. cap. 24. à princ. nam si

hos injustè excommunicari evenerit, distributiones sicut antea percipient, cum pro præsentibus habeantur. Alii verò, qui hoc privilegio carent, cum per absentiam distributiones capere non possent, non ideo easdem lucrari debent, quòd injustè excommunicentur, & hoc nos Præses, & sequaces edocent. Omnia quæ de amittendis distributionibus propter excommunicationem traduntur, de majori sunt accipienda, minori enim affectus non prohibetur interesse Divinis. Trullench d. dub. 11. n. 1.

Idem quod de excommunicatione, est de suspensione dicendum; nam justè suspensus ab officio, aut Beneficii, privatur jure ipso distributionibus. Barb. ex aliis de Canonic. c. 22. n. 8. 9. Sed si injustè aliquis suspendatur, distributiones repetet, Barbofa cum multis cap. 24. n. 46. servatis tamen quæ de excommunicato prænotantur pronuper. Sic Ecclesia interdicit, Canonici qui interdicto, aut pollutioni causam non præstiterunt, licet Divinis interesse non possint, distributiones tamen capiunt. Barbofa post alios num. 47. & 48. De quo & aliis scitu dignis consulendus Trullench. dict. dub. 11. per tot. Monet. part. 2. q. 16.

Cum portio distributionum, quas excommunicatus non capit, cedat interessentibus, si de injustitia censuræ constiterit, hi eas restituere injustè excommunicato tenentur, modò ex ipsis locupletiores sint facti, non aliàs, sed dabitur actio subsidiaria læso adversus iudicem, qui iniquè pronunciavit. Hurtad. sup. d. resol. 8. §. 2. à n. 7. de quo Barbofa in cap. Pastoralis, num. 15. de appellat. Garcia d. part. 7. cap. 13. n. 119. Trullench d. dub. 11. num. 2. Tutum verò consilium erit, si excommunicatus petat distributiones, quas erat lucratus, sequestro servari, donec causa definatur. Cened. d. quest. 1. n. 50. Barbofa d. cap. 24. num. 45.

Ibi: Ut quavis deposito, & suspensio.

Beneficario deposito, aut suspensio, si aliunde non habuerit, ex fructibus ipsius Beneficii subveniendum erit, ne egeat; secus excommunicato, ut videre licet apud Barbof. d. cap. 24. num. 3. 8. & 12. qui plures refert. Huic tamen in extrema necessitate constituto exhiberi debent alimenta. Barbofa n. 3. vers. Verum excommunicatus, Guttier. d. cap. 1. num. 134. Surd. sup. d. quest. 82. n. 8. 9. Idem erit et si non ita egeat, si per eum non stet quominus absolutionem impetret. Barbofa ibidem, Surd. n. 9. Garcia n. 98. 104. & 105.

Ibi: Obiter tamen illud non præmittam.

Obligatio recitandi Officium Divinum provenit vel ex Ordine sacro, vel ex perceptione mercedis. Sanch. consil. moral. lib. 2. cap. 2. dub. 71. num. 4. Quoad primum inter omnes convenit, quod Clericus in Sacris excommunicatus, interdicitus, suspensus, depositus, & etiam actualiter degradatus, à penso Officii Divini non eximitur. D. Covar. in cap. Alma mater, §. 3. num. 10. de sent. excomm. in 6. Pat. Suar. de censur. disp. 12. sect. 2. n. 14. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 7. dub. 12. §. 2. num. 3. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 37. dub. 9. Surd. de aliment. tit. 1. quest. 82. in fin. Excommunicatus verò, non publicè in choro, sed privatim debet recitare, quia nequit dicere, Dominus vobiscum; nam per hæc verba cum Fidelibus

Fidelibus communicat, quod illi non licet. D. Covar. Trullench, & alii.

63 Quoad secundum de Beneficario non percipiente fructus, quando Horas Canonicas recitare teneatur, tradidit fusc Sanch. d. dub. 71. cum multis seqq. Trullench d. dub. 12. §. 3. num. 22. Bonac. de Hor. Cautic. disp. 1. quest. 2. punct. 4. num. 24. 25. Azor. Instit. moral. tom. 1. lib. 10. cap. 4. quest. 6. & plures, quos congerit Garcia part. 3. cap. 1. n. 227. Ex quibus obiter adnotandum primò, quod excommunicans justè, vel injustè officium Divinum ratione Beneficii tenetur recitare. Trullench ubi proximè, Sanch. dub. 73. n. 3. & communiter omnes. Secundò privatus Beneficio etiam ob crimen, à recitandi onere prorsus eximitur, nisi aliunde obligetur Sanch. num. 4. Tertio, si Beneficarius suspendatur, aut fructibus ad tempus privetur in penam ambigitur de obligatione recitandi. Eum exoneratum sentit Sanch. dub. 74. n. 2. dissentit probabilis Trullench dict. num. 22.

Ibi: Sic & licet Ecclesiasticum.

64 Est controversum, an qui tenue beneficium obtineat, ad pensum Divini Officii sit astrictus? Affirmat D. Covar. cui accedunt Pat. Suar. de Religion. tom. 2. lib. 4. de Hor. Canonic. cap. 21. n. 3. Dian. resol. moral. part. 2. tract. 12. de Hor. Canonic. resol. 9. & part. 5. tract. 5. resol. 25. Garcia de Benefic. part. 3. cap. 1. num. 2. Vivian. in Prax. jurisparon. lib. 15. cap. 3. num. 43. apud quos quamplurimi referuntur: quæ opinio magis tuta, communis, ac vera est. Contrariam tamen teneant non pauci ex neotericis, & ex antiquis aliqui Sanch. d. cap. 2. dub. 66. n. 3. Hurtad. de resid. lib. 5. resol. 9. subresol. 15. ex n. 17. & alii quos recenset Garc. n. 38. Hurtad. n. 5. Barb. n. 3. Tertia fuit sententia Lessii de just. & jur. lib. 2. cap. 34. n. 169. qui tenuit Beneficium satisfacere, si diebus Dominicis, aut festis recitet pro quantitate fructuum quos percipit, quod valde probabile existimat Trullench d. §. 3. num. 15. ubi præcedentem utramque opinionem etiam admittit.

65 Beneficarius nullà censurâ irretitus, qui absque propria culpa aut factu nolens capiat fructus, ab onere recitandi liberatur. Sanch. dub. 71. n. 4. Garcia d. cap. 1. num. 45. nisi spem probabilem habuerit in posterum fructuum percipiendorum, etiam pro tempore præterito, quo caruit illis. Garc. ibidem, Hurtad. d. resol. 13. subresol. 8. Pat. Suar. d. lib. 4. cap. 20. n. 15. Trullench d. §. 3. num. 22. Barbofa d. cap. 10. n. 4.

66 Quando Beneficium tenue censeatur ad hunc effectum exonerandi à Divini Officii penso, tradit Sanch. dub. 67. Trullench num. 13. qui hoc prudentis viri arbitrio relinquit pro regionis, & locorum diversitate definiendum, & maxime temporis ratio haberi debet; nam Beneficium hodie tenue poterit censei, quod olim pingue putabatur, ut Sanch. animadvertit n. 5. & in Hispania experimento capimus. Sed si multiplex Beneficium aliquis assequatur, recitare omninò tenetur, si simul juncta ad Clerici alimenta sint satis. Pat. Suar. de Religion. tom. 2. lib. 4. de Hor. Canonic. cap. 21. num. 12. Sanch. d. cap. 2. dub. 70. Trullench num. 16.

D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

Ibi: Imò & excommunicatum.

Beneficarius excommunicatus, quia fructus non percipit, pensionem solvere non compellitur, sed ex illa detrahi debet. Pat. Suar. de censur. disp. 13. sect. 2. num. 24. Didac. Perez in l. 1. vers. Est etiam aliud, tit. 5. lib. 8. Ordin. Garcia cum pluribus de Benefic. part. 1. cap. 5. n. 226. Guttier. Canonicar. lib. 1. cap. 1. num. 125. qui sub distinctione resolvit à Garcia, & aliis mox referendis impugnata. Idem dicendum si ex alia quavis causa Beneficarius fructus non capiat, hi enim cum onere pensionis, quod reale est, cuique cedunt. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 18. num. 50. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 5. num. 44. Tondut. quest. benefical. part. 1. cap. 35. num. 13. simili modo in distributionibus tenendum; nam pensionem ex eisdem reservatam exolvere astringuntur interessentes, quibus accrescunt amissæ per beneficium, qui absuit, & pensionis onere gravatus est; hic namque cum personaliter non teneatur, sed duntaxat distributionum ratione, illis non perceptis liberatur, nec interessentes plus capere possunt jure accrescendi, quam absens lucraretur & sic deducta pensione. Garcia ex n. 206. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 8. dub. 19. n. 4. & 5.

Verf. Decimotertio illud.

Nulla consuetudine sustineri poterit, quod distributiones lucratur qui cum intersit tempore inchoati Officii Divini, illicò recedit à choro. Sanch. Consil. Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 102. in fine, Bonacin. disp. 2. de Hor. Canonic. quest. 5. punct. 6. num. 10. Sandoval. cum aliis de Offic. Ecclesiastic. part. 6. cap. 15. Trullench dub. 15. num. 6. Verum ea consuetudo damnanda non est, si Canonicus ex honesta causa egrediatur, veluti ad privatim celebrandum, excipiendas confessiones, aut sociandam Sacratissimam Eucharistiam. Monet. sup. part. 2. cap. 11. num. 52. Barbofa de Canonic. cap. 23. n. 16. & cap. 25. num. 12. Vivian. sup. n. 83. An valeat consuetudo, ut qui certis Horis interest, totius diei distributiones participet, ambigitur: de quo Barbofa de jur. Ecclesiastic. lib. 3. cap. 18. num. 33. Monet. q. 3. à num. 43. Trullench & Bonacin. ubi proximè, Sanch. dub. 110. n. 7. Non subsistet consuetudo, ut Canonicus intersit una hebdomada distributiones pro proxima sequenti percipiat, et si non assistat. Barbofa cum aliis d. cap. 23. n. 10.

Sunt aliqui ultra jam memoratos, quibus concessum est ratione muneris, seu ministerii, ut et si non intersint, quotidianas distributiones percipiant, ut Inquisitores contra hereticam pravitatem, Auditores Rotæ, Collector Generalis, & alii Ministri Camera Apostolicæ, absens pro evidenti Ecclesie utilitate, & alii, quos recenset Barbofa cap. 24. à princ. & d. cap. 18. n. 37. cum seqq.

Eadem quæ de interessentia ad lucrandum distributiones tradidimus, conveniunt anniversariis ad percipiendas eleemosynas, quæ assistentibus distribuuntur, cap. unic. de Cleric. non resident. in 6. Sanch. dub. 105. num. 1. Tondut. sup. cap. 102. ex n. 5. Barbofa collect. d. cap. unic. n. 23.

Ad Num. 9.

Omne Ecclesiasticum Beneficium de jure residentiam desiderat ad fructuum acquisitionem. cap. fin. de rescript. in 6. Hurtad. de residem. lib. 6. resol. 4. num. 1. Petr. Gregor. de Benefic. cap. 7. p. Solorzan,

Solorzan. de jur. Indiarum tom. 2. lib. 2. cap. 25. num. 9. Hojeda de incompatibil. Beneficior. cap. 17. num. 24. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 32. num. 1. Azor. Inftit. moral. lib. 10. cap. 4. ad fin. Vivian. prax. jurifpatronat. lib. 15. cap. 3. num. 96. Garcia cum plurimis de Benefic. part. 3. cap. 2. n. 1. Generali tamen confuetudine obtinuit, ne qui Beneficiis simplicibus potiuntur, ad residentiam compellantur Hurtad. & Vivian. ubi proximè, Marefcot. fup. cap. 1. num. 100. Barbosa collect. Concil. Trid. fess. 6. de reformat. cap. 2. n. 2. Armendariz ad leg. Navar. lib. 2. tit. 23. de resident. n. 203. Lotter. de re Benefic. lib. 3. quæst. 27. num. 9. Tondut. quæstion. benefical. part. 1. cap. 12. num. 7. Pialec. Prax. Epifcop. part. 2. cap. 3. num. 32. Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gloff. 5. num. 80. Garcia cum aliis num. 3. Sed si ex statuto, aut speciali confuetudine alicujus Ecclesiæ in Beneficiis simplicibus personalis residentia exigatur, nisi Beneficiarius restituat fructus non percipiet. Garcia num. 11. Ubi autem beneficium simplex habet annexum aliquod onus inferiendi, illud per substitutum idoneum poterit exhiberi. Tondut. n. 4. Gonzal. num. 79. Armendar. n. 204. Hurtad. fup. num. 3. Imò confuetudine introduci poterit, quod etfi Beneficiarius nec per se, nec per alium ministret, fructus acquirat, modò inde Ecclesiæ damnum non inferatur ob ministerii defectum. Hurtad. num. 5. Azor. fup. part. 2. lib. 7. cap. 3. quæst. 1. vers. Queret aliquis.

Ibi: Illud verò pie, & caute.

72 Hæc nostri Præsidis non sunt, sed à Brederodio addita, secundum quod adnotatur in pagina prima voluminis Variarum, in quibus nulla mentio Tridentini Concilii, cujus decreta nondum in lucem prodierant. Sed de residentia Canonico- rum in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis post Sacrum Concilium copiosè differunt Barbosa tract. de Canonic. cap. 20. Hurtad. fup. lib. 5. per tot. Armendar. ubi proximè, à num. 8. Garcia dict. part. 3. cap. 2. num. 180. cum seqq. & in hoc novo Indiarum orbe strictè prohibetur absentia obtinentium Præbendas, D. Frass. de Regio patron. Indiar. cap. 10. ex num. 43. Vivian. prax. jurifpatronat. lib. 15. cap. 3. num. 116. cum seqq.

Vers. Caterum in Sacerdotiis.

73 De residentia Parochi, & aliorum, quibus est animarum cura commissa, & quomodo debeant residere, ut ministerium suum impleant, fusè agit Barbosa de offi. Paroch. part. 1. cap. 8. Hurtad. fup. lib. 3. Garcia d. cap. 2. à num. 16. Armendar. num. 121. cum seqq. Vivian. à n. 97. D. Frass. cap. 9. & alii, quos cumulat Barbosa Collect. Trident. fess. 23. cap. 1. de reformatione, num. 1.

74 Residenti obligatio Parochis, ac ceteris, quibus cura animarum incumbit, à Jure Divino descendit, ut colligitur aperte ex Trident. fess. 23. de reformat. cap. 1. ubi ita habetur: Cum præcepto divino mandatum sit omnibus. Quod observat ibi Barbosa cum pluribus n. 3. Garc. n. 16. Hurtad. dict. lib. 3. resol. 3. à n. 7. Trullench in Decalog. lib. 4. cap. 1. dub. 8. num. 7. Ceval. comm. cont. comm. quæst. 585. D. Frass. d. cap. 9. n. 1. & 11. Licet autem nequeant per vicarios ministrare, ut se Parochi à residentia excusent, præsentibus tamen

non prohibentur per alios idoneè parochialia munera obire, nisi industria proprii Parochi desideretur, prout resolvit cum aliis D. Frass. num. 4. cui assentitur disputatione præmissa, Hurtad. lib. 3. resol. 4. per tot. ac prænotatur supra n. 12.

75 Queritur num confuetudine introduci possit, ut Parochus non residens fructus Beneficii percipiat, si per Vicarium idoneum muneri suo sufficienter satisfaciatur? Ad cujus resolutionem inquirere opus erit; an talis confuetudo Divino Juri deroget? Et negativè respondendum est; nam etfi residentia Juris Divini censeatur, juxta communem, pœna tamen amittendi fructus Beneficio irrogatur; unde confuetudo concedens fructus inferiendi per substitutum, Jus Divinum non abrogat, sed Canonicam pœnam injungens non residentibus. Hurtad. de resident. lib. 3. resol. 7. num. 6. & 7. Sic furtum, adulterium, & homicidium, tamen Jure Divino, ac naturali veniunt, legibus tamen humanis pro his criminibus irrogantibus pœnas confuetudo poterit derogare; sæpe enim aliq̄ in defectum abire solent, per quod Jus Divinum, seu naturale non infringitur, nisi ex hoc aliàs delicta illa manerent impunita. Unde Garcia de benefic. part. 3. cap. 2. num. 139. inquit pœnam privationis beneficii ipso jure propter non residentiam in defectum abire.

76 Hæc adèd vera sunt, ut quamvis eadem lex prohibeat & puniat, per confuetudinem tamen seu defectum non possit quoad pœnam derogari, vim quoad prohibitionem retinens, ut docet Par. Suar. de legib. lib. 7. cap. 19. n. 3. omninò videndus. Nec lex erit inanis pœnâ sublata, quia quoad forum internum astringit, & in externo arbitraria succedit ordinariâ abolitâ. Azeved. in l. 7. num. 101. tit. 11. lib. 8. Recop. Ex quibus convincitur, quod si confuetudo remitteret pœnam amissionis fructuum Parochis non residentibus, non contraveniret, nec derogaret legi divinæ residentiam præcipienti, præsertim cum non residentes aliter coëceantur. Trident. fess. 23. de reformat. cap. 1. Ideo ex hoc damnari non debet. Illa verò confuetudo juri divino opponeretur, nec sustineri posset, quâ liceret extra propriam Ecclesiam animarum Pastoribus residere. Hurtad. d. resol. 7. num. 2. 6.

77 Verumtamen si confuetudo vigeret, ut non residens Parochus fructus perciperet, ut irrationabilis rejici deberet, quæ potius esset corruptela, ex his quæ D. Covar. perpendit; cederet enim in Ecclesiarum injuriam, quæ ceu viduæ inculcæ jacerent; ac dettamentum spirituale gregis, qui à proprio pastore derelictus, perniciosè erraret: nec supplebit æquivalenter substitutus pro illo, quia mercenarius est, juxta illud Joan. cap. 10. vers. 13. Trident. d. cap. 1.

Ibi: Nec tamen inficior aliquot ex causis.

78 Præfato capite primo Tridentini exprimitur, quo tempore curam animarum habentes à residentia possint excusari, & quibus de causis liceat eis ultra tempus permittum de licentia Superioris non residere, quæ sunt Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ utilitas, de quibus Barbosa cum aliis collect. d. cap. 1. à n. 7. & de potest. Epifcop. allegat. 53. à n. 6. Hurtad. fup. lib. 2. resol. 9. cum seqq. Trullench in Decalog. lib. 4. cap. 1. dub. 8. n. 2.

Vers.

Vers. Hi verò casus cautissimè.

79 Utrum Princeps secularis superiorem non recognoscens valeat jus divinum de residentia hujusmodi interpretari, ut si urgeat Reipublicæ necessitas, disputat Hurtad. ubi proximè, resol. 17. qui negativam tenet sententiam.

Ad Num. 10.

80 Quilibet Ecclesiastico Beneficio pensum Divini Officii annexum est, cap. ult. de rescript. in 6. cap. ult. n. 92. dist. Garc. de Benefic. part. 3. cap. 1. n. 1. Barbos. de offi. Paroch. cap. 10. n. 1. & collect. cap. Dolentes, n. 3. de celebrat. Missur. ubi plures. Quod si Beneficiarius omiserit absque justa causa, lethalem culpam contrahit. Barbosa num. 31. Garc. cum aliis n. 2. Quod limitatur si Beneficium conferatur ob aliquid speciale ministerium, ut docenti Grammaticam, Sacristæ, & similibus, qui recitare Horas Canonicas astrictri non sunt. Sanch. Const. Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 58. n. 2.

81 Sed quæstionis est, an qui non recitant, fructus restituere teneantur? Et seclusa constitutione Lateranensis Concilii (de quo inferius,) variaz extiterunt opiniones, quarum meminit D. Covar. bto, Gregor. Lop. in l. 34. gloff. 2. tit. 6. p. 1. Garc. à num. 8. Sanch. d. b. 81. qui negativam tenet, ac probat. At in Lateranensi Synodo sub Julio II. inchoata, & sub Leone X. absoluta, de fructuum restitutione cautum est ita: Statuimus quoque, & ordinamus, ut quilibet habens Beneficium cum cura, vel sine cura, si post sex menses, obtento Beneficio, Divinum Officium non dixerit, legitimo impedimento cessante, Beneficiorum suorum fructus suos non faciat pro rata omnium recitationis Divini Officii, & temporis; sed eos tanquam injustè perceptos in fabricas hujusmodi Beneficiorum, vel pauperum elemosinas erogare teneatur. Quomodo autem pro rata fructuum restitutio fieri deberet, cum Beneficiarius non integrum Officium, sed aliquas horas prætermisit, Pius V. declaravit in hæc verba: Statuimus, ut qui horas omnes Canonicas suo, vel pluribus diebus intermiserit, omnes Beneficii, seu Beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie dividerentur; qui vero Matutinam, tantum dimidiam; qui ceteras omnes horas, aliam dimidiam; qui harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem diei amittat.

82 De hac fructuum restitutione pluribus egit Garcia d. cap. 1. ex num. 5. Sanch. fup. dub. 82. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 7. dub. 24. Barbosa d. cap. 10. à num. 31. Hurtad. de resident. lib. 5. resol. 9. Menoch. de arbitrar. cas. 429. ex num. 4. apud quos plurimi. Ex illis observare oportet, quod Beneficiarius absque culpa non recitans propter oblivionem, vel quia Breviario caret, ad fructuum restitutionem non tenetur, cum amissio illorum sit pœna, quæ peccatum supponit Sanch. d. b. 86. Azor. Inft. Moral. lib. 10. cap. 14. quæst. 7. Garc. num. 26. Trullench num. 19. Sed si Beneficiarius tantam alicujus horæ partem intermiserit, ut ad mortale peccatum imputetur omiffio, an pro rata fructus restituere debeat, controvertitur. Affirmat Castr. Palao tom. 2. dist. 2. punct. 7. num. 5. Trullench num. 10. in fin. Negat Diana part. 4. tract. 4. resol. 220. & alii, quibus accedere videtur Barbosa num. 31. vers. Sed quid si Parochus. D. de Variis Nova Addit. ad Covar.

Prior sententia probabilior videtur, ea potissimum ratione, nam omiffio, quæ constituit Beneficiarium Dei inimicum, ac pœnâ æternâ dignum, ad fructuum amissionem sufficiens debet judicari, ut aliud agens inquit Hurtad. d. resol. 9. subresol. 3. num. 8. Unde Par. Suar. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 30. num. 13. hanc statuit regulam, ut quoties omiffio actus externi recitandi est mortaliter peccaminosa oriatur obligatio restituendi, non verò quando est tantum venialis, ita etiam si singulis partibus Officii notabilis, & magna pars fructuum respondeat, non sit obligatio restituendi. Quem refert, ac sequitur Hurtad. a. 9. 10.

83 Præterea in disputationem adducitur, utrum semestri Lateranensi Concilio præscriptum, ut Beneficiarius propter omiffam Divini Officii recitationem fructus non restituat, computetur à die collationis, vel possessionis? Quidam ab obtento Beneficio sex menses numerant, ut Navar. in Manual. de Hor. Canonic. c. 7. n. 29. Garcia d. c. 1. n. 92. Hurtad. d. resol. 9. subresol. 10. num. 11. & alii, quos referunt. Adversum eos à capta possessione semestri currere, opinatur communi Theologorum Schola, quos copiosè congerit, & sectatur Barbosa de Offi. Paroch. c. 10. n. 6. & quamquam hæc sententia benigna appareat, quæ cum de pœnis infligendis agitur, debet amplecti, l. p. n. de pœn. c. in pœnis 49. de reg. jur. in 6. cum similibus, quæ expendi supra, lib. 2. c. 9. n. 22. oppositam tamen veriore existimo, quæ cum favorem Religionis, & observantiam divini cultus respiciat, odiosa haberi non debet, etfi pœnam pecuniariam irroget ad coëcendam Ecclesiasticorum negligentiam.

84 Ultimò animadvertendum, quod si Parochus ob recitationem horarum prætermittam teneatur restituere fructus, non sunt omnes computandi, ut pro rata reddat, sed illi tantum, qui Divino Officio prudentis viri arbitrio responderint, cum Parochus alia obeat munia mercede digna, de quo Barbosa d. c. 10. n. 33. Hurtad. d. resol. 9. subresol. 1. ubi latissimè.

SUMMARIUM.

- 1 Nullus vendere, aut alium inire contractum, nisi ob publicam causam compelli potest.
- 2 Ubi publica necessitas, vel utilitas possulat, privati coguntur res proprias alienare.
- 3 Coactò vendere justum rei pretium persolveri debet absque dilatione: & quid si Reipublica pecuniam non habuerit.
- 4 Qui necessaria ad victum vendenda exponunt, nequeunt ea justum pretium exhibentibus denegare, quod per Magistratum taxari poterit.
- 5 Advocatus pœnis compelli potest, ut litigantibus patrocinetur. Quod ampliatur, ac declaratur.
- 6 Artem, vel officium publice exercens, constringi poterit, ut mercedem reddentibus ministerium suum exhibeat.
- 7 Quid de publica meretrice, & num. 8.
- 8 Meretricem rapiens, aut violenter cognoscens, qualiter puniatur.
- 9 Quod dicatur pretium legitimum: consistit in indivisibili, & pro qualibet lésione competit actio.
- 10 Quomodo id pretium in indivisibili consistat.
- 11 Parentibus in egestatem lapsis vendere filios an sit permittum, & num. 13.
- 12 Filius venditus à patre propter famis necessitatem.